

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC527

Zaaknummer Klachtencommissie 2013T972 (1)

datum uitspraak 09/03/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: verzoeker,

bijgestaan door: mr. J.P.C. van den Bogaard, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

de Congregatie Fraters Maristen,

gevestigd te [plaats],

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 16 juli 2014, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 13 januari 2014 met zaaknummer 2013T972 (1), waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 29 januari 2014, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 17 oktober 2014 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 6 november 2014. Verweerder heeft bij brief van 17 november 2014 medegedeeld af te zien van een nadere reactie op deze schadeonderbouwing.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker is na de lagere school eerst een jaar naar de Mulo gegaan. In [jaartal] mocht hij als 13-jarige naar 'kostschool', het [internaat] in [plaats]. Hij begon daar opnieuw in de eerste klas, maar mocht direct na de kerstvakantie door naar de tweede klas. Wijlen [burgerlijke naam] (hierna: frater [naam]) was docent en studieleraar van verzoeker. Rond de periode dat verzoeker doorging naar het tweede jaar, is het seksueel misbruik begonnen. Frater [naam] hield 's avonds toezicht bij het maken van het huiswerk. Toen verzoeker met frater [naam] alleen was voor studiebegeleiding, moest hij voor frater [naam] knielen, waarna frater [naam] verzoeker aanhaalde, aaide en knuffelde. In eerste instantie waardeerde verzoeker dat, omdat hij een moeilijke thuissituatie had met een vader die teveel alcohol gebruikte en die de kinderen te hard aan het werk zette. Bij dit aanhalen kwam verzoekers gezicht ter hoogte van het kruis van frater [naam]. Frater [naam] vertelde verzoeker dan dat het zijn roeping was, dat verzoeker was uitverkoren en dat daar geheimpjes en privileges bij hoorden. Verzoeker had nooit seksuele voorlichting gehad en wist niet wat er gebeurde. Frater [naam] heeft bij verzoeker voor de eerste keer een erectie bewerkstelligd en hem bevredigd. Bij volgende bezoeken was sprake van aftrekken over en weer. Na een paar maanden liep dit uit op het oraal bevredigen van verzoeker door frater [naam]. Uiteindelijk was sprake van orale seksuele handelingen over en weer. Frater [naam] heeft verzoeker vervolgens ook anaal gepenetreerd. Daar kwam geen fysiek geweld bij te pas (want verzoeker verkeerde in de veronderstelling dat het hoorde). Wel was sprake van dreigen met het afnemen van privileges zoals pianoles, een fiets en andere leuke dingen.

Samenvattend is verzoeker in een periode van anderhalf tot twee jaar ten minste tientallen keren door frater [naam] seksueel misbruikt, welk misbruik aanvankelijk bestond uit over en weer masturberen, vervolgens in over en weer oraal bevredigen en uitmondend in één keer per week anaal penetreren van verzoeker door frater [naam].

Het seksueel misbruik is gestopt toen verzoeker in [jaartal] uit het internaat is weggelopen, omdat hij uit het niets door een andere frater werd mishandeld met een liniaal en verzoeker deze frater heeft teruggeslagen. Toen hij het seksueel misbruik thuis had verteld, reageerden zijn ouders boos en niet begripvol.

Verzoeker was bij aanvang van het misbruik dertien jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals genoemd onder 1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen frater [naam], waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling.

De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van dertien jaar.
- Het misbruik heeft lang, te weten anderhalf tot twee jaar voortgeduurd.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, gedwongen oraal seksuele handelingen over en weer en aftrekken over en weer en meerdere keren anaal verkrachten van verzoeker.
- Het misbruik heeft tientallen keren plaatsgevonden, waarbij in de laatste fase het anaal penetreren wekelijks plaatsvond.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment het thuis was voor verzoeker waardoor zijn gevoel van veiligheid werd geschaad.
- Het misbruik ging gepaard met dreigementen om aan verzoeker verleende privileges af te nemen.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van den Bogaard voornoemd bij brief van 6 november 2014 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker heeft tot 2011 - toen het kerkelijk seksueel misbruik in de publiciteit kwam - er nimmer over gesproken, behalve met zijn huisarts. Het is voor verzoeker zeer zwaar om er over te spreken en hij heeft psychische hulp ingeschakeld. Hij heeft behandelingen ondergaan en medicatie voorgeschreven gekregen.

In zijn jongere jaren (pubertijd) heeft het seksueel misbruik ertoe geleid dat hij onzeker was over zijn geaardheid. Hij is zijn werkzaam leven begonnen met ongeschoold werk in een fabriek, is daarna in dienst gegaan en als [beroep] werkzaam geweest. In deze periode heeft verzoeker alsnog in [jaartal] zijn mulodiploma heeft behaald. Tijdens zijn opleiding tot [functie] heeft hij [letsel] opgelopen, waarna hij [functie] in het leger is geworden. De langste tijd van zijn werkzame leven is verzoeker werkzaam geweest als [functie]. Wegens rugklachten is hij echter arbeidsongeschikt geraakt en thans maakt hij aanspraak op een bijstandsuitkering.

Verzoeker stelt dat hij - in de hypothetische situatie dat hij niet seksueel zou zijn misbruikt - in ieder geval een HBS-opleiding zou hebben afgerond en werkzaam zou zijn geweest op een hoger niveau. In dat geval zou hij geen fysiek letsel hebben opgelopen en niet arbeidsongeschikt zijn verklaard. Verzoeker zou dan ook een hoger ouderdomspensioen hebben opgebouwd. Naast de vermogensschade vanwege inkomstenderving, heeft verzoeker ook onkosten moeten maken, bestaande uit reiskosten, het betalen van eigen bijdrages voor zijn psychologische hulp. Verzoeker maakt aanspraak op het maximaal te adviseren compensatiebedrag.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 17 november 2014 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het hem aangedaan seksueel misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gereede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Op basis van de namens verzoeker overgelegde stukken wordt duidelijk dat verzoeker geen gemakkelijke jeugd heeft gehad.

Verzoeker heeft de door hem geschetste levensloop aannemelijk gemaakt. Hij behaalde goede cijfers op de lagere school, die hij van schooljaar [jaartal] tot en met [jaartal] bezocht. Uit de uitspraak van de Klachtencommissie valt af te leiden dat hij vervolgens een jaar naar de Mulo is gegaan. Vervolgens is hij, zo blijkt uit de overgelegde schoolrapporten, naar de Ulo gegaan op het [internaat]. Hij was toen dertien jaar. Op basis van de overgelegde schoolrapporten is vast te stellen dat verzoeker na het kerstrapport van het 1^e jaar, doorging naar het tweede schooljaar. Zijn schoolcijfers zijn toen abrupt gedaald en hij is voorwaardelijk over gegaan naar het derde jaar. In de loop van dat derde jaar lijken zijn cijfers zich enigszins te herstellen, maar verzoeker verlaat het internaat na Pasen, nadat zich een incident had voorgedaan waarbij hij door een andere frater was geslagen met een liniaal. Verzoeker gaat vervolgens ongeschoold werk doen, behaalt in [jaartal] op de [school] alsnog een diploma. Tijdens het arbeidszaam leven moet hij wegens fysiek letsel aanspraak maken op een arbeidsongeschiktheidsuitkering, een werkloosheidsuitkering en thans is hij aangewezen op een bijstandsuitkering.

Het standpunt van verzoeker komt er op neer, zo begrijpt de Compensatiecommissie, dat hij - indien geen sprake zou zijn geweest van seksueel misbruik - eerder en ook een hoger type schoolopleiding zou hebben afgerond, omdat hij over een hoog zou IQ zou beschikken, waardoor zijn carrière niet blijvend door fysieke klachten belemmerd zou zijn geweest en hij een hoger inkomen zou hebben gehad, dan thans in zijn leven het geval is geweest.

4.6 De in dit kader te beantwoorden vraag is of in voldoende mate aannemelijk is dat de gestelde, maar niet nader geconcretiseerde, vermogensschade veroorzaakt is door het onderhavige seksueel misbruik. Deze vraag is voor de Compensatiecommissie om de volgende redenen niet gemakkelijk te beantwoorden.

Allereerst zij opgemerkt dat niet inzichtelijk is gemaakt welke inkomsten verzoeker thans in zijn leven heeft genoten en evenmin is een schadestaat overgelegd. Wel stelt verzoeker in zijn handgeschreven brief van [datum] dat hij 'goed heeft verdiend'.

De vraag of verzoeker in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik een hogere opleiding zou hebben kunnen afronden, is lastig te beantwoorden. Uit de op de lagere school behaalde cijfers blijkt onmiskenbaar dat verzoeker over goede intellectuele gaven beschikt(e). Wel moet onder ogen worden gezien dat verzoeker reeds vóórdát het seksueel misbruik een aanvang had genomen op de Mulo en later op de Ulo was geplaatst (en dus niet reeds toen de HBS bezocht) en dat verzoeker door zijn moeilijke thuissituatie al niet veel kansen op een goede school- en beroeps carrière heeft gehad.

De Compensatiecommissie gaat om de hiervoor genoemde redenen niet mee in de stelling dat verzoeker zonder seksueel misbruik wel de HBS zou hebben afgerond en daarna een hogere vervolgoopleiding en arbeidzaam leven met hogere inkomsten zou hebben genoten zonder dat hij langdurig zou zijn getroffen door arbeidsongeschiktheid. Daarvoor zijn onvoldoende aanknopingspunten voorhanden.

4.7 Wel volgt de Compensatiecommissie verzoeker in zijn stelling dat het ernstige seksueel misbruik dat hem op het internaat is aangedaan in de kern de onderliggende oorzaak is geweest van zijn voortijdig vertrek van dit internaat. Het feit dat een incident met een andere broeder (waarbij sprake was van slaan met een liniaal) de directe aanleiding was voor dit vertrek, doet daar niet aan af.

Door dit voortijdige vertrek van het internaat heeft verzoeker zonder diploma de school verlaten en moest hij gaan werken in ongeschoolde baantjes, waarna hij pas op latere leeftijd - althans later dan normaal - alsnog zijn diploma behaalde. De daardoor aan het begin van zijn werkzame leven opgetreden vermogensschade is naar het oordeel van de Compensatiecommissie toerekenbaar aan verweerder en komt voor vergoeding in aanmerking. Ook komt een gering bedrag wegens gemaakte en nog te maken kosten voor therapie voor vergoeding in aanmerking, ook al is dit bedrag niet nader geconcretiseerd. Het is voldoende aannemelijk dat verzoeker kosten moet (en heeft moeten) maken voor het ondergaan van psychiatrische/psychologische behandelingen. Nu de hiervoor bedoelde vermogensschade niet concreet kan worden berekend, zal zij worden geschat.

4.8 Daarnaast heeft verzoeker voor het seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden, recht op een aanzienlijke immateriële schadevergoeding voor het leed, waarmee hij in de loop van zijn leven dientengevolge geconfronteerd is geweest. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.9 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €55.000,- als de in aanmerking komende compensatie voor zowel materiele als immateriële schadevergoeding geadviseerd dient te worden.

4.10 Verzoeker heeft twee nota's in totaal ter hoogte van €2.691,24 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk seksueel misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €55.000,-- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €2.691,24 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 09/03/2015 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter